

Pomalá kinematografie X

Humor a horor v pomalé kinematografii

Artový film
jako „nečistá“
kategorie

Paramodernistický film

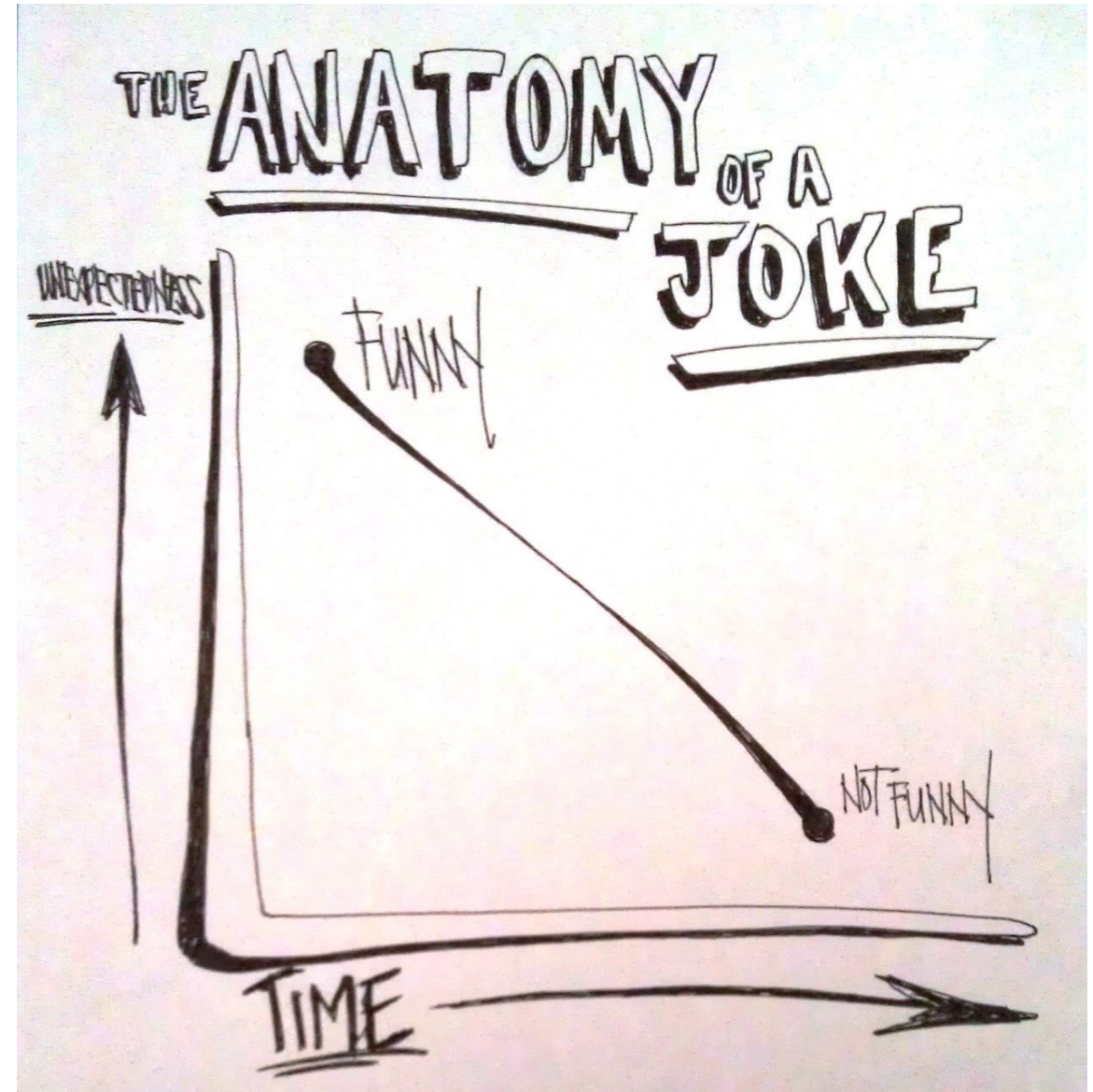
- V souvislosti s „nečistotou“ artového filmu se také hovoří o paramodernistické kinematografii (para = vedle sebe, spolu...)
- Narušuje lineární historické uvažování, podle kterého poválečný modernismus z filmu postupně vymizel a nahradila jej postmoderna
- Paramodernistický film znamená, že modernistické tendence z kinematografie nevymizely, ale jsou často kontaminované dalšími estetickými tradicemi a vlivy - včetně např. žánrové kinematografie
- Vznikají tak artové filmy, které propojují pomalý styl s komediálními, hororovými či muzikálovými konvencemi a prvky

Humor a
horor v
pomalé
kinematografii

Teorie humoru

1. Výsměch – smějeme se *někomu*, shazujeme ostatní, smějeme se cizímu neštěstí
2. Uvolnění – humor zprostředkovává osvobozující úlevu od tenzí a omezení způsobených např. společenskými tlaky – smích uvolňuje nashromážděnou energii
3. Nesoulad – humor vzniká z nápadného nesouladu mezi rozdílnými věcmi – smích je vyvoláván kontrastem a překvapením

Žánrový nesoulad

- Na nejobecnější úrovni nás může pobavit samotný fakt, že se artový film nečekaně překlopí do zdánlivě nekompatibilního žánru
- Film Janička (r. Bruno Dumont, 2017) takto kombinuje pomalé spirituální drama o dětství Jany z Arku a metalový crazy muzikál

Prostorová distance

- Humor v pomalé/umělecké kinematografii současně často doprovází prostorová distance od vizuálního gagu, a to i ve scénách, ve kterých by s ohledem na vyznění vtipu nebyla nutná
- Filmy tak i v komických pasážích zachovávají svůj charakteristický styl (velké celky, statická kamera, delší záběry...)
- Ve vztahu mezi gagem a zvoleným stylem vzniká nesoulad – podporuje absurdní vyznění vtipu

Dlouhé časové trvání

- Zdrojem humoru může být také nadměrně dlouhé trvání scén či záběrů, v nichž se nic zásadního neděje (např. postavy na něco dlouze čekají)
- Film zároveň musí naznačit, že si tuto přílišnou délku uvědomuje – dává vodítka, že jde o vtipnou situaci
- V rumunském filmu *Policejní adj.* (r. Corneliu Porumboiu) jde zároveň o vtipnou parafrázi na dynamické západní kriminálky

Komplexní tragikomický styl

- Zřejmě nejkomplexnější práci s tragikomickým či absurdním humorem v pomalé/umělecké kinematografii najdeme ve filmech švédského filmaře Roye Anderssona (např. film *Písně z druhého patra*)
- Ten komediálního účinku dosahuje souhrou řady stylistických prostředků – fixního distancovaného rámování, teatrální inscenace groteskních figur, prodlouženého trvání záběrů, do hloubky prokomponované mizanscény a pozvolného pohybu postav, hudby a zvuků

Pomalý horor

Duch jako protagonista

- Nezvyklý pohled na posmrtný život představuje americký nezávislý film Přízrak (r. David Lowery)
- V něm se duch stává protagonistou filmu
- Dětský motiv strašidla v prostěradle nabírá v kontextu pomalého dramatu o samotě a stesku zcela nový rozměr

Civilní nadpřirozeno

- Hororové motivy tak v pomalé kinematografii mnohdy působí přirozeněji než obvykle
- S překvapivě civilními nadpřirozenými prvky ve svých filmech pracuje i thajský režisér Apichatpong Weerasethakul
- Ty navíc bývají propojené s lehce humornými situacemi

Strýček Búnmi

- Ve svém nejslavnějším filmu Strýček Búnmi čerpá Weerasethakul z thajské mytologie i thajských hororově-komediálních filmů ze 70. let
- Ozvláštňujícím způsobem tak v kontextu artového filmu zužitkovává i béčkové rekvizity a kostýmy
- Jako jeden z mála autorských tvůrců subtilně kombinuje hororové motivy a legrační momenty

